

odhady vplyvov jednotlivých netradičných menových politík na infláciu, rast ekonomiky a nezamestnanosť, otázka správneho načasovania a poradia implementácie netradičných menových politík, príčiny a dôsledky súčasnej nízkej inflácie, dôležitosť komunikácie centrálnej banky ako jedného z nástrojov menovej politiky a otázky transmisie menovej politiky v malých otvorených ekonomikách. Účastníkmi konferencie boli zástupcovia centrálnych bánk, ako aj popredných európskych akademických inštitúcií.

S cieľom osloviť domácu odbornú verejnosť zorganizovala alebo spoluorganizovala NBS viac

ako 30 odborných seminárov. Niektoré z nich mali diskusný charakter a venovali sa aktuálnym ekonomickým otázkam. Väčšina mala výskumný charakter a domáci i zahraniční odborníci na nich prezentovali čiastkové alebo konečné výsledky svojich výskumov.

S cieľom podporiť ekonomický výskum na Slovensku zriadila NBS v roku 2016 program podpory doktorandského štúdia a výskumu a program hostujúceho výskumníka. Oba programy zároveň rozšírili možnosti výskumnej spolupráce NBS s vonkajším prostredím.

7 EURÓPSKE ZÁLEŽITOSTI A MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA

7.1 EURÓPSKE ZÁLEŽITOSTI

EURÓPSKA ÚNIA

Hlavným podujatím v prvom polroku 2016 v agende EÚ bolo z pohľadu NBS aprílové neformálne zasadnutie Rady ECOFIN v Amsterdame zamerané na posilnenie bankovej únie, „panamské“ dokumenty a udržateľné financie.

Slovenská republika sa 1. júla 2016 stala po prvýkrát v histórii predsedajúcou krajinou v Rade EÚ. Ako predsedníčka krajina Slovensko pol roka viedlo a koordinovalo zasadnutia na všetkých úrovniach – od expertnej až po ministerskú. Slovenské predsedníctvo znamenalo veľkú výzvu aj pre NBS, ktorá v rámci svojich kompetencií spolupracovala s Ministerstvom financií SR predovšetkým v agende dobudovania bankovej únie a Únie kapitálových trhov (CMU). V rámci projektu CMU sa počas predsedníctva úspešne ukončili rokovania k revízii právneho režimu, tzv. projektovej smernice. Experti NBS sa spolupodieľali aj na agende spojenej s Nariadením o fondoch peňažného trhu. V oblasti boja proti medzinárodnému terorizmu bol prijatý návrh smernice, ktorou sa mení smernica o predchádzaní využívania finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu.

Vrcholnou udalosťou slovenského predsedníctva bolo pre NBS septembrové neformálne zasadnutie Rady ECOFIN v Bratislave za účasti ministrov financií a guvernérov centrálnych bánk členských krajín EÚ, ako aj prezidenta ECB Maria Draghiho. Hlavnou témou rokovaní bola spoločná fiškálna kapacita eurozóny a s tým súvisiace alternatívy fiškálneho mechanizmu. Rokovaniu ECOFIN predchádzalo stretnutie guvernérov centrálnych bánk členských krajín EÚ a prezidenta ECB, počas ktorého si vymenili svoje názory na témy ECOFIN a na efektívnosť Európskeho fondu pre strategické investície v podpore hospodárskeho rastu v EÚ.

7.2 SPOLUPRÁCA NBS S MEDZINÁRODNÝMI INŠTITÚCIAMI

MEDZINÁRODNÝ MENOVÝ FOND (MMF) A SVETOVÁ BANKA (SB)

Hlavnými udalosťami brettonwoodských inštitúcií boli aj v roku 2016 tradičné jarné a výročné zasadnutia MMF a SB vo Washingtone s účasťou zástupcov NBS. Počas jarných zasadnutí v apríli boli prezentované aktuálne vydania publikácií multilaterálneho dohľadu MMF – Svetový ekonomický výhľad (WEO) a Správa o globálnej finančnej

stabilite (GFSR). Delegáti rokovali aj o aktuálnych otázkach posilnenia medzinárodného menového systému a o dôsledkoch vysokej volatility kapitálových tokov. Počas výročných zasadnutí MMF a SB v októbri Rada guvernérov MMF za účasti zástupcov NBS prerokovala okrem jesenného vydania WEO a GFSR aj výročnú správu MMF a finančné výkazy MMF. Významným milníkom pre MMF v roku 2016 bolo ukončenie procesu navýšenia členských kvót MMF v rámci 14. revízie kvót z pôvodných 238,5 mld. SDR na 477 mld. SDR a zaradenie čínskeho renminbi do menového koša SDR.

Začiatkom júna 2016 sa uskutočnili neformálne konzultácie Slovenska s MMF v rámci tzv. staff visit MMF, počas ktorého si delegácia MMF vymenila názory aj so zástupcami NBS na makroekonomický vývoj a jeho výhľad v SR, na stav finančného sektora v SR a na vývoj v oblasti platobnej bilancie SR.

V roku 2016 sa angažovanosť SR voči MMF zmenila nasledovne: k 31. decembru 2016 bola celková rezervná pozícia SR voči MMF 153,3 mil. SDR (15,3 % kvóty). MMF splatil zostatok prostriedkov požičaných v rámci bilaterálnej pôžičkovej dohody medzi SR a MMF z roku 2010 vo výške 5 mil. SDR.

ORGANIZÁCIA PRE HOSPODÁRSKU SPOLUPRÁCU A ROZVOJ (OECD)

V marci 2016 sa v rámci príprav ekonomického prehľadu OECD o Slovensku *Economic Survey 2017* uskutočnili stretnutia zástupcov OECD so zástupcami NBS k makroekonomickému vývoju a k vývoju bankového sektora na Slovensku. V roku 2016 sa zástupcovia NBS pravidelne zúčastňovali na zasadnutiach výborov a pracovných skupín OECD, ako aj zasadnutí Koordinačného výboru pre pôsobenie SR v OECD na MZVaEZ SR.

EURÓPSKA BANKA PRE OBNOVU A ROZVOJ (EBOR)

V máji 2016 sa v Londýne uskutočnilo jubilejné 25. výročné zasadnutie Rady guvernérov Európskej banky pre obnovu a rozvoj s ústrednou témou: *Ovplyvňovanie zmien – nasledujúcich 25 rokov*. Súčasný prezident EBOR bol na zasadnutí opätovne zvolený na ďalšie štvorročné obdobie.

BANKA PRE MEDZINÁRODNÉ ZÚČTOVANIE (BIS)

Guvernér reprezentuje NBS na pravidelných zasadnutiach guvernérov BIS. V roku 2016 sa konalo šesť zasadnutí guvernérov BIS, počas ktorých sa diskutovalo o aktuálnych témach najmä v oblasti finančnej podpory likvidity, kybernetických rizík v centrálnom bankovníctve, intervencií na zahraničných finančných trhoch a ekonomickej odolnosti.

Hlavnými bodmi programu výročného valného zhromaždenia BIS v júni 2016 bolo schválenie výsledkov hospodárenia a rozdelenie zisku, ako aj určenie výšky dividend. V novembri 2016 sa guvernér NBS zúčastnil na mimoriadnom valnom zhromaždení BIS, ktorého predmetom bola zmena Stanov BIS v oblasti zloženia a fungovania Rady riaditeľov BIS.

7.3 MEDZINÁRODNÁ ČINNOSŤ NBS V OBLASTI DOHĽADU

EURÓPSKY VÝBOR PRE SYSTÉMOVÉ RIZIKÁ (ESRB)

Počas roka 2016 sa uskutočnilo celkovo päť stretnutí Generálnej rady ESRB, ktorej členmi za NBS sú guvernér NBS a výkonný riaditeľ UDF. Okrem pravidelných diskusií o vývoji faktorov a intenzity systémových rizík boli rokovania zamerané na viaceré ďalšie oblasti.

Prvou oblasťou bolo najmä hodnotenie rizika vyplývajúceho z vývoja na trhu rezidenčných nehnuteľností v jednotlivých členských štátoch. Identifikované riziká viedli k vydaniu varovania ESRB pre 8 členských štátov²¹. Slovensko bolo jednou z krajín, v ktorej ESRB identifikoval zvýšené riziko na trhu financovania rezidenčných nehnuteľností, avšak vzhľadom na prijaté a plánované opatrenia zo strany NBS mu nebolo vydané varovanie ESRB. ESRB zverejnil varovania a hodnotiacu správu v novembri 2016. Druhou oblasťou bolo hodnotenie rizík vyplývajúcich z pretrvávajúceho obdobia nízkych úrokových sadzieb, pričom záverečná správa vrátane možných opatrení bola zverejnená ESRB v novembri 2016. Treťou oblasťou bolo hodnotenie rizík vyplývajúcich z aktivít tieňového bankového sektora. Prvé výsledky analýz boli publikované vo viacerých článkoch a v prvom vydaní pravidelnej správy EÚ Shadow Banking Monitor. ESRB zverejnil tiež návrhy na revíziu európskeho do-

²¹ Varovania ESRB/2016/5 až ESRB/2016/12 o strednodobých rizikách v sektore rezidenčných nehnuteľností v Rakúsku, Belgicku, Dánsku, Fínsku, Luxembursku, Holandsku, Švédsku a Spojenom kráľovstve.

hľadu na makroúrovni, ktorý EK plánuje pripraviť v roku 2017, pripravil návrhy nepriaznivých scenárov pre stresové testovanie EBA a EIOPA, vydal odporúčanie k zberu údajov za sektor rezidenčných a komerčných nehnuteľností a zaoberal sa možným zavedením dohľadu na makroúrovni v sektoroch poisťovníctva a kapitálového trhu.

EURÓPSKY ORGÁN PRE BANKOVNÍCTVO (EBA)

V roku 2016 NBS pokračovala v spolupráci s EBA najmä pri tvorbe technických a regulačných predpisov vyplývajúcich z ustanovení prijatej európskej legislatívy – nariadenia CRR a smernice CRD IV. NBS spolupracovala s EBA na všetkých kompetenčných úrovniach od pracovných skupín až po najvyššie schvaľovacie stupne. Pri tvorbe technických a regulačných predpisov išlo o nové požiadavky kladené na zdokonalenú sústavu dohľadu nad bankami a investičnými spoločnosťami, ako aj implementáciu niektorých špecifických článkov nariadenia CRR.

EURÓPSKY ORGÁN PRE POISŤOVNÍCTVO A DÔCHODKOVÉ POISTENIE ZAMESTNANCOV (EIOPA)

V súvislosti s novou, už rok účinnou reguláciou vychádzajúcou z režimu Solventnosť II EIOPA prešiel významnými zmenami. Jednou z nich je zmena organizačnej štruktúry, ale aj filozofická zmena smerom od regulácie k výkonu dohľadu. Zároveň sa EIOPA viac zameriava na výkon kontroly a konzistencie dohľadu v jednotlivých členských štátoch, a tým sa usiluje o zabezpečenie konvergencie dohľadu v maximálnej miere.

Zmena organizačnej štruktúry spočívala predovšetkým v oddelení rozhodovacej a technickej úrovne. Na základe uvedeného sa kreovali riadiace výbory, v ktorých sú zastúpení členovia najvyššieho rozhodovacieho orgánu (BoS – Rady orgánov dohľadu). Ich úlohou je riadiť pracovné skupiny, ktoré pod nich spadajú a vytvárať pre nich podmienky na prácu. Zároveň sa v EIOPA vytvorila aj stála skupina expertov (Expert Network), z ktorých sa vyberajú jednotliví pracovníci pre konkrétne úlohy vykonávané v rámci pracovných skupín.

Slovenské poisťovne sa zúčastnili v roku 2016 záťažového testovania, ktorého cieľom bolo

otestovať odolnosť voči nepriaznivým trhovým podmienkam, a to najmä dlhodobo pretrvávajúcimi nízkym výnosom na finančných trhoch a tiež neštandardnej trhovej situácii, pri ktorej sa predpokladajú dlhodobo nízke výnosy a prepady cien niektorých vybraných aktív, a to primárne na akciovom a dlhopisovom trhu a rozšírenie tejto situácie aj na ďalšie aktíva. Za SR sa štúdie zúčastnilo 6 poisťovní, ktoré pokryli 84,3 % trhu (podielu technických rezerv v životnom poistení) a tieto obstáli v oboch testovaných scenároch. Aj po aplikovaní nepriaznivých scenárov zostal slovenský trh solventný. V oblasti dôchodkového sporenia sa UDF v roku 2016 aktívne zúčastňoval na príprave výslednej správy o výsledkoch záťažových testov dôchodkového poistenia zamestnancov v EÚ, ktoré EIOPA zrealizoval ešte v priebehu roka 2015. Odolnosť slovenských dôchodkových spoločností bola prezentovaná v pozitívnom svetle.

EURÓPSKY ORGÁN PRE CENNÉ PAPIERE A TRHY (ESMA)

Rok 2016 znamenal pre ESMA významný posun v činnosti. Po pokrízových rokoch a práci na tvorbe jednotných pravidiel (tzv. *single rule-book*) pre celý európsky kapitálový trh sa ESMA začal intenzívne zaoberať aj konvergenciou dohľadov v jednotlivých členských štátoch pri uplatňovaní týchto pravidiel. Signálom tohto dôležitého posunu je dokument *ESMA Strategic Orientation 2016-2020*, v ktorom ESMA okrem iného deklaruje ambíciu dokončiť jednotné pravidlá v oblasti kapitálového trhu a postupne sa zameriavať práve na zblížovanie dohľadových praktík národných orgánov dohľadu.

V roku 2016 bola spustená prvá fáza delegovaného ESMA IT projektu s názvom TRACE, ktorým sa pre zúčastnené národné orgány dohľadu, a teda aj pre NBS, vytvoril jednotný centrálny prístup k údajom archívov obchodných údajov predložených subjektmi trhu v súlade s nariadením EMIR. Okrem toho sa pokračovalo na dokončení druhej fázy tohto projektu a zároveň na príprave druhého delegovaného projektu s názvom FIRDS, ktorého cieľom je zber, úschova, spracovanie a zverejnenie referenčných údajov o finančných nástrojoch vrátane vykonávania príslušných výpočtov v súlade s nariadením MiFIR.

7.4 ZAHRANIČNÁ TECHNICKÁ POMOC

Tradičnými prijímateľmi bilaterálnej technickej pomoci NBS boli v roku 2016 centrálné banky Bieloruska a Ukrajiny. Pre zástupcov Národnej banky Bieloruska (NBB) zorganizovali experti NBS dva semináre k problematike platobných

systémov a riadenia devízových rezerv. Na seminári NBB k riadeniu operačného rizika sa zúčastnila aj zástupkyňa NBS. Pre zástupcov Národnej banky Ukrajiny zorganizovala NBS dva semináre k modelu riadenia peňažného obehu a k problematike štatistického zberového portálu a súvisiacich IT riešení v štatistike.

8 KOMUNIKÁCIA

NBS považuje poskytovanie informácií a komunikáciu s odbornou i ostatnou verejnosťou za základný pilier efektívneho napĺňania cieľov centrálny banky. Usiluje sa čo najadresnejšie osloviť konkrétne cieľové skupiny a takto, s dôrazom na otvorenosť a transparentnosť, udržiavať vysokú dôveryhodnosť v očiach slovenskej verejnosti. Správy a analýzy zverejňované centrálnou bankou sú dôležitým zdrojom informácií pre ekonómov, výskumné a vzdelávacie inštitúcie a médiá.

Významnou súčasťou komunikácie NBS je podieľanie sa na spoločných komunikačných postupoch v rámci Eurosystemu. Ide predovšetkým o pravidelné a včasné poskytovanie informácií o menovopolitických rozhodnutiach a európskom bankovom dohľade, o aktuálnom vývoji slovenskej a európskej ekonomiky, o stave bankovníctva a ostatných sektorov finančného trhu a ich vplyve na finančnú stabilitu Slovenska.

Komunikovanými témami roka 2016 boli najmä dôležité zmeny v oblasti SEPA, budúca emisia novej bankovky 50 € zo série Európa, zrušenie 500 € bankovky, zákon o úveroch na bývanie a novela zákona o spotrebiteľských úveroch a s tým súvisiace opatrenia NBS, ceny nehnuteľností, ochrana spotrebiteľa a dohľad nad veriteľmi.

Verejnosť na komunikáciu s NBS aj v roku 2016 využívala predovšetkým priamu elektronickú komunikáciu. V roku 2016 bolo NBS doručených spolu 3 553 otázok, podnetov, sťažností na postup bánk či poisťovní a iných žiadostí o informácie. Z toho 3 075 otázok bolo prijatých na adresy, ktoré sú určené na komunikáciu s verejnosťou (info@nbs.sk, webmaster@nbs.sk) a 52 žiadostí bolo označených a riešených ako žiadosti v zmysle zákona 211/2000 Z. z. o slobodnom prí-

stupe k informáciám (infozakon@nbs.sk). Počet žiadostí o vypracovanie stanoviska pre médiá dosiahol počet 426 (press@nbs.sk).

PUBLIKÁCIE NBS

Pravidelným zdrojom informácií pre odbornú i širokú verejnosť sú informácie a analýzy z oblasti hlavných činností NBS v odborných publikáciách: Výročná správa, Správa o finančnej stabilite, Analýza slovenského finančného sektora. V roku 2016 vyšlo aj 12 vydaní Mesačného bulletinu NBS, 4 vydania Správy o medzinárodnej ekonomike, 4 vydania Správy o ekonomike SR, 4 vydania Strednodobej predikcie a 4 vydania Štatistického bulletinu.²²

NBS pokračovala vo zverejňovaní Analytických komentárov na vybrané témy a Rýchlych komentárov zameraných na vybrané makroekonomické ukazovatele, ktorých prínosom je predovšetkým ich aktuálnosť. Spolu bolo v roku 2016 publikovaných 10 Analytických komentárov²³ a 140 Rýchlych komentárov²⁴. Zároveň sa skvalitňovala makroekonomická databáza, ktorá ponúka verejnosti rozsiahle množstvo ekonomických údajov, prehľadne štrukturovaných vo forme časových radov. K diskutovaným ekonomickým otázkam odborníci z NBS zverejňujú aj ďalšie analýzy a výskumné štúdie.²⁵ NBS, tak ako aj ostatné národné centrálné banky Európskeho systému centrálnych bánk, sa podieľala na príprave slovenských mutácií oficiálnych publikácií ECB, čím napĺňa zásady multilingválnej komunikácie v rámci Eurosystemu/ ESCB.²⁶

Už niekoľko rokov vydáva NBS oficiálne publikácie len v elektronickej forme. V záujme sprístupniť svoje informácie čo najširšiemu okruhu užívateľov, NBS zverejňuje kľúčové publikácie

22 <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-nbs>

23 <http://www.nbs.sk/sk/menova-politika/analyticke-komentare>

24 <http://www.nbs.sk/sk/menova-politika/rychle-komentare>

25 <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-vyskumu>

26 <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-ecb>